

GYAKORNOKI PROGRAM

Kálmán Kinga – Tanner Balázs:
LegalTech forradalom – Üssük fel a CodeX-et!

A startupok, a jogi innováció, a digitalizáció, a robotizáció és akár a mesterséges intelligencián alapú szoftverek jelentősége elvitathatatlan lett. Ezért érezzük szükségét, hogy cikkünkben megvizsgáljuk, hogy a nemzetközi jogi piacon milyen szoftverek formájában öltenek testet a fentebb említett folyamatok és ezt kategóriákra lebontva bemutassuk a magyar közösség számára. A LegalTech témakörében a kaliforniai Stanford University által létrehozott, CodeX nevet viselő online adatbázis kategorizációja²⁶ mentén mutatjuk be a jogalkalmazói tevékenységet segítő amerikai startupokat és szoftvereket. A CodeX kilenc kategóriára bontja²⁷ az egyesült államokbeli LegalTech piacon szereplő, jogalkalmazói tevékenységet végző vállalkozásokat. A csoportosítás legfőbb szempontja aszerint halad, hogy a kifejlesztett szoftver milyen jogász feladatot könnyít meg a szakemberek számára.

I. Miért a LegalTech forradalmáról beszélünk? – fogalmi elkülönítés

A LegalTech és Lawtech kifejezések általános gyűjtőfogalmak, amelyek alá tartozik minden olyan IT megoldás, ami a jogászok munkáját segíti az online jogtártól kezdve a munkaórák rögzítését és a számlázást segítő szoftvereken át az elektronikus irattárig. Ez alatt értjük továbbá azokat, a 21. századi információs társadalomban már köztünk „élő” innovációkat, mint pl. a drónok szabályozása, az önvezető autók integrálása a közúti közlekedésbe vagy a Big Data és blockchain rendszerei.

A LegalTech és LawTech fogalmakra a szakirodalom bizonyos esetekben szinonimaként, máskor eltérő fogalompárként utal, így a szóhasználat kapcsán nincsen egységes konszenzus a jogtudományban. Jelen írásunkban ezt a két fogalmat élesen elhatároljuk egymástól, és a LawTech kifejezést a törvényalkotási és szabályozási feladatokra alkalmazzuk, a LegalTech kifejezést pedig a fent említett, a jogalkalmazói munkát segítő IT megoldások összeségére értjük. Az általunk használt fogalomkészletet így a jogalkotói és jogalkalmazói kategóriaafelosztásban határoljuk el egymástól.

A CodeX felosztása mentén megkülönböztetjük a LegalTech szoftvereken belül a (1) Marketplace; (2) Document Automation; (3) Practice Management; (4) Legal Research; (5) Legal Education; (6) Online Dispute Resolution; (7) E-Discovery; (8) Analytics és (9) Compliance feladatok elvégzésére kifejlesztett automatizmusokat.

1. Marketplace

²⁶ <https://techindex.law.stanford.edu/>

²⁷ Megjegyzendő, hogy a piacnak számos más csoportosítása is létezik.

Az első önálló kategóriát az úgynevezett „piactér” csoportba tartozó startupok és szoftverek képezik. Az első hallásra semmilyen jogi relevanciával nem bíró Marketplace szoftverek összekötető platformként szolgálnak az ügyfelek, az ügyvédek, a jogtanácsosok és a cégek jogi részlegei számára. Egyik részük az ügyfeleket hivatott segíteni online felületen jogi tanácsadással. Például az *ArrestSOS*²⁸ nevű programon keresztül bárki védőügyvéd segítségét veheti igénybe letartóztatás esetén. Az *Avvo*²⁹ online felület nem csak büntetőjogi problémákban nyújt segítséget: bevándorlástól elkezdve ingatlanügyeken át a gyermek-elhelyezési perekig szinte minden jogterületen rendelkezésre áll az ügyfél számára egy jogi képviselő. Az ilyen típusú startupok másik csoportja cégek, vállalatok jogi osztályai számára ad lehetőséget, hogy megtalálják a számukra megfelelő ügyvédet vagy jogtanácsost. Az *ExpertBids*³⁰ online platform különösen a vállalkozások, üzletemberek számára teszi lehetővé, hogy az üzleti céljaik elérése érdekében megtalálhassák a legmegfelelőbb jogászt. A Marketplace applikációkon keresztül a jogi szolgáltatások elérhetőbbé, átláthatóbbá és olcsóbbá válnak, emellett használatuk az ügyvédek számára is nagyobb profitot kínál.

2. Document Automation

A Document Automation szoftverek az egyik legalapvetőbb, de egyben legidőigényesebb jogász feladatra nyújtanak hatékony alternatívát. Annak ellenére, hogy ez legtöbbször sémák alapulvételével történik, a jogász munka jelentős hányadát teszi ki különböző meghatalmazások, szerződések, kérelmek megszerkesztése. A Document Automation szoftverek meghatározott mechanizmusokkal generálnak szerződéssablonokat mind cégen belüli viszonyrendezésekre, mind a külső ügyfelek igényeinek kielégítésére. A *CaseRails*³¹ programon keresztül a generált okiratot egyszerre többen is szerkeszthetik, összeütközés nélkül. Ha egy bizonyos típusú dokumentumot már megszerkesztettek a program segítségével, az a következő alkalommal a kulcsinformációk alapján automatikusan készíti el az új vázlatot. A *DraftLaw*³² nevű program olyan polgári peres ügyekhez kapcsolódó okiratokat szerkeszt automatizmusok által, mint például keresetlevél vagy jogorvoslati kérelem. Ezekon kívül vannak programok, amelyek kompenzációs vagy bevándorlási ügyekben készítenek olyan sablonokat az ügyfelek számára, amelyek használatával egyszerűbben fordulhatnak bírósághoz vagy a hatóságokhoz. Tekintve, hogy a jogalkalmazói munka döntő hányadát különböző okiratok szerkesztése teszi ki, a Document Automation szoftverek hordozzák magukban a legnagyobb potenciált, hogy szignifikánsan megváltoztassák a jogász munkát.³³

3. Practice Management

A harmadik kategóriát azok a szoftverek alkotják, amelyek a gyakorlati menedzsment optimalizálására kínálnak megoldást. Ezen a kategórián belül találhatóak a Task/Matter Management programok, amelyeken keresztül egyes üzleti feladatokat részfeladatokra lehet bontani és elosztani különböző vállalati részlegek/ügyvédek között, így nem

---

²⁸ <http://arrestsos.com>

²⁹ <https://www.avvo.com>

³⁰ <https://www.expertbids.com>

³¹ <http://caserails.com>

³² <http://draftlaw.com>

³³ lásd: Richard SUSSKIND: *The End of Lawyers?: Rethinking the nature of legal services*. Oxford, Oxford University Press 2010.

kizárólag egy személy dolgozik végig az egész projekten, hanem mindenki azzal foglalkozhat, amihez a legjobban ért. A programok segítségével a projekt szereplői értesülhetnek egymás munkájáról, véleményezhetik azt, továbbá mindenki számára egyszerűen ellenőrizhető, hogy milyen stádiumban jár a feladat. Ezen kívül Practice Management kategóriába tartoznak a dokumentumtároló és a számlázó programok is. Az amerikai LegalTech piacon megjelentek olyan komplex Practice Management szoftverek, mint a *Clio*,³⁴ vagy az *Apptitude*,³⁵ amelyek a fentebb említett összes feladatot képesek önmagukban ellátni, és ezzel gyakorlatilag automatizálják szinte az összes üzleti és jogi folyamatot.

4. Legal Research

A jogalkalmazók számára egy érvrendszer kialakításához vagy egy ítélet meghozatalához nélkülözhetetlen a releváns jogszabályok, esetjogi példák és a jogirodalom átfogó ismerete, így a döntések hosszú kutatások eredményeként születnek. A Legal Research szoftverek ezt a keresési folyamatot hivatottak felgyorsítani: a fejlesztők által létrehozott, folyamatosan frissülő adatbázisban kulcsinformációk megadásával pár kattintás választja el a felhasználót az összes releváns adattól. Az USA-ban számtalan startup foglalkozik Legal Research programok fejlesztésével, szemléltettképp ide sorolható többek között a *Ravel Law*³⁶ vagy a *Judicata*.³⁷ A common law jogrendszerben kiemelt jelentősége van a releváns precedenseknek, így a megfelelő kutatás eredménye perdöntő is lehet. A mesterséges intelligencia-alapú szoftverek hibázási esélye kisebb, a keresési folyamat gyorsabb.

5. Legal Education

A hatodik kategóriát azok a startupok alkotják, amelyek a jogi oktatás fejlesztésére törekednek applikációk segítségével. A jogi ismeretek átadásának számos formája elérhető online: a *LegalSwipe*³⁸ nevű program letöltésével a felhasználó az őt megillető állampolgári jogokról tájékozódhat, különös tekintettel az egyént a rendvédelmi szervekkel szemben megillető jogokra. Emellett a felhasználók számára különböző online jogi továbbképzésre van lehetőség: a *LawLine*³⁹ nevű program ügyvédi vizsgák teljesítését garantálja mobil-tanfolyamok elvégzése által. Külön említést érdemel a *LawMeets*⁴⁰ nevű, mesterséges intelligencián alapuló program, amely online felületén a joghallgatók tranzakciós tárgyalásokat szimulálhatnak. „Ellenérdekű felük” egy chatbothoz hasonlítható program, amely az adott válaszokból tanulva állítja kihívás elé a partnereit, így fejlesztve a hallgatók képességeit. Széles körben ismertek továbbá különböző, tanulást segítő applikációk, mint pl. a *Quizlet*,⁴¹ vagy a *Law Dojo*,⁴² amelyek digitalizált feladatokkal teszik szívesebbé a jogi tárgyak tanulását.

---

³⁴ <https://www.clio.com/>

³⁵ <https://www.onit.com/solutions/apptitude/>

³⁶ <https://home.ravellaw.com/>

³⁷ <https://www.judicata.com/>

³⁸ <https://www.legalswipe.com/>

³⁹ <https://www.lawline.com/>

⁴⁰ <http://www.lawmeets.com/>

⁴¹ <https://quizlet.com/>

⁴² <http://www.lawschooldojo.com/>

6. Online Dispute Resolution (ODR)

A következő kategória az online vitarendezés, amely az alternatív konfliktusfeloldási eszközök egyike, tulajdonképpen egy újfajta eljárási forma, amely a bírósági úttal szemben kínál eltérő megoldási lehetőséget. Nemzeti vagy nemzetközi vonatkozású is lehet, tárgyát pedig többféle kategória képezheti (pl. fogyasztóvédelmi, munkajogi ügyek). Határokön átnyúló jogviták esetén az online vitarendezéssel kiküszöbölhető az alkalmazandó jog és a joghatóság problémája, mivel az előbbit a felek közösen jelölik ki, utóbbi pedig a bírói út kikerülésével fel sem merül. Erre a legegyszerűbb és legjobb példaként az internetes vásárláshoz kapcsolódó fogyasztói panasz szolgál. Fontos szempont ennél az alternatívának nevezhető módszernél, hogy a felek egy független, általuk választott testület segítségével tudják rendezni a konfliktusaikat. Amerikában több startup is létrejött ugyanennek a módszernek a bevezetésére. Ezek egyike a *FairClaims*,⁴³ amelynek célja, hogy az internetes vásárlások során érkezett panaszokat kivizsgálják és végül a felek akaratát a megfelelő módon és arányban érvényre juttassák.

7. E-Discovery

Az E-Discovery programok az ügyfeldolgozást segítő, dokumentumelemző, felhő alapú szoftverek. A nyomozási vagy bizonyítási eljárás egy olyan aspektusában nyújtanak segítséget, amely során a Big Data-t alapul véve az adott ügghöz tartozó releváns információkat feltárják, azokat értelmezik és rendszerezik. Ennek körében képesek adott esetben adatbázisok, kép-, videó- és hanganyagok, e-mailek és a közösségi média tartalmainak feltárására is. Ez természetesen a program felhasználójának leveleit, adatbázisait jelenti, az ellenérdekű fél magánszférájának megsértése nélkül dolgoznak ezek a programok. Ilyen típusú szolgáltatást kínáló programok közé tartozik például az *Onna*,⁴⁴ amely egyszerű és könnyen értelmezhető platformot biztosít az összegyűjtött adatok feldolgozására. A *Relativity*⁴⁵ nevű szoftver pedig kifejezetten E-discovery-vel foglalkozik, amit arra használnak, hogy peres ügyekben felhalmozódott és rendelkezésre álló nagy mennyiségű esetjogból és adatból azonosítsák a kulcsproblémákat.

8. Analytics

A rendelkezésre álló adatok elemzése a jogászai munka egyik esszenciális eleme. Ezt fejlesztik tovább azok a technológiai újítások, amelyek mentén nem csupán meglévő adatok elemzése, azzal végzett kutatások elkészítése vagy konzekvenciák levonása lehetséges. Az újonnan létrejövő szoftverek a jogi analízis során már képesek a jóslásra is, így a hatékonyság exponenciálisan növelhető használatuk által. A jóslás lényege, hogy a szoftver kiszámolja a lehetséges kimeneteket és feltünteti közülük a legvalószínűbbet, mint végeredményt. Továbbá a szoftver a bíróságok vagy ellenérdekeltek szempontjából is megvizsgálja az ügyet, illetve a kívánt eredmény eléréséhez perstratégiai javaslatokat tesz. A legkiemelkedőbb példa erre a *Lex Machina*,⁴⁶ amely a felsorolt elemek mindegyikére képes, így vezető szerepet tölt be a jogi analízissel foglalkozó cégek piacán.

---

⁴³ https://www.fairclaims.com/how_it_works

⁴⁴

https://onna.com/?utm_medium=paid&utm_source=capterra&utm_content=demo&utm_term=ediscovery

⁴⁵ <https://www.relativity.com>

9. Compliance

Az utolsó kategóriába azoknak a fejlesztő cégeknek a termékei tartoznak, amelyeknek céljuk, hogy biztosítsák, hogy egy adott vállalkozás működése megfeleljen a rá vonatkozó valamennyi jogszabálynak. Ez a megfelelés minden cég elkerülhetetlen kötelessége és érdeke.

Ilyen céllal jött létre például a *RightsFlow*,⁴⁷ amely a Youtube és a Google Play platformokat segítve szerzői jogi, illetve monetizációs kérdésekkel foglalkozik. Az *EXOCHAIN*⁴⁸ pedig a kiemelten fontos és védeni kívánt online adatok tárolásával kapcsolatban nyújt jogi segítséget.

II. Összegzés

A kategorikus felsorolásból látható tehát, hogy számos lehetőség áll nyitva ma már a jogászok számára, hogy bizonyos munkafolyamatokat szoftverekkel helyettesítsenek. Ezen innovációk által pedig lehetőség adódik arra, hogy az emberi munkát és kreativitást kizárólag a legfontosabb munkaterületre tudják fordítani, így csökkentve a leterheltséget, ugyanakkor növelve a hatékony és gyors munkavégzést. Az újdonságok bemutatása mellett írásunkban felhívjuk a figyelmet arra, hogy az innovációt nem szabad demonizálni és ellenséggként tekinteni rá. A technikai fejlődést a jogászok munkáját elkobzó rendszerek összessége helyett inkább új lehetőségek esetleges forrásaként érdemes felfognunk. A jog és az innováció összefonódása a jogászok számára inkább segítő, mint helyettesítő szereppel kell, hogy bírjon. A világon jelenleg még mindenhol csupán technológiai asszisztenciáról beszélhetünk, nem pedig robotügyvédek hadáról. Ezen felül a jogászai munka egy rendkívül komplex tevékenység, így a munkafolyamatokat segítő, még akár a mesterséges intelligencia-alapú szoftvereket is csak egy-egy munkafázis hatékonyabb és gyorsabb elvégzésére fejlesztették ki. Egyetlen applikáció vagy szoftver sem képes ellátni egy adott ügyhöz kapcsolódóan az összes jogi feladatot.

Az idő viszont folyamatosan múlik és a jelenlegi álláspontok abból az elgondolásból indulnak ki, hogy a 21. századi ügyekhez 21. századi megoldások szükségesek. Lezárásként pedig arra a megnyugtatónak ható kutatási eredményre hívjuk fel a figyelmet, hogy a *willrobotstakemyjob*⁴⁹ nevű oldal szerint 4% annak az esélye, hogy a robotok a jövőben elveszik az ügyvédek munkáját.

---

⁴⁹ <https://willrobotstakemyjob.com/23-1011-lawyers>